

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Juridiske spørgsmål rejst i høringssvarene vedrørende vandplaner

Ved Oluf Engberg, Kontorchef JURA, Naturstyrelsen.

Status for høring af vandplaner

- **Den offentlige høring af forslag til 23 vandplaner blev sat i gang den 4. oktober 2010 og sluttede den 6. april 2011**
- **Høringssvar fra en lang række organisationer m.v., herunder Bæredygtigt Landbrug, Landbrug og Fødevarer, Patriotisk Selskab, Danmarks Naturfredningsforening, WWF Verdensnaturfonden, Danmarks Sportsfiskerforbund og Dansk Ornitologisk Forening**

Juridiske hovedtemaer

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

- 1) Høringen utilstrækkelig
- 2) Forvaltningsprincipper ikke overholdt
  - især proportionalitetsprincippet nævnt,
  - men også officialprincippet samt god forvaltningskik
- 3) Ekspropriation

Vandplanernes retlige status

- **Konkrete afgørelser eller generel regulering?**
- **Konkrete afgørelser (hvad fører gældende regler til i en sag)**
  - **Reguleret af en række forvaltningsretlige regler og principper, herunder partshøring, proportionalitetsprincippet, officialprincippet og god forvaltningsskik**
  - **Manglende overholdelse kan medføre ugyldighed**
- **Generel regulering (nye regler; primært love og bekendtgørelser)**
  - **Først og fremmest reguleret af et krav om overensstemmelse med højere retskilde**
  - **Forvaltningsretlige regler og principper meget begrænset betydning (om nogen), medmindre særligt reguleret i EU-retten**
- **Vandplaner nærmest at anse for generel regulering**

Ad 1) Høringen utilstrækkelig

- **Flere høringsparter har anført, at høringen af vandplanerne ikke er sket på et fuldstændigt grundlag, idet der er tale om ufærdige planer**
- **Generel regulering – som udgangspunkt ingen retlig betydning af manglende høring**
- **Dog høringspligt i vandrammedirektivets artikel 14 (mindst 6 måneder)**
- **Implementeret i miljømålsloven. Her krav om ny høring på grund af nye berørte borgere og myndigheder, men ikke ved ændring af virkemidler**

Høring (fortsat)

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

- **Formålet med høringen er at foretage ændringer – skal høringsbestemmelser fortolkes udvidende i forhold til mulige sanktioner?**
- **Kan tale for, at der skal være tale om reel manglende identitet, før der kan være tale om et problem i forhold til artikel 14 og miljømålsloven**

Ad 2) Forvaltningsretlige principper

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

- **Flere høringsparter har anført, at forvaltningsretlige principper ikke er overholdt**
- **Generel regulering**
- **Spørgsmål om officialprincippet samt god forvaltningskik dermed ikke aktuelle for spørgsmål om vandplanernes indhold og gyldighed**
- **Proportionalitetsprincippet**
  - **Som udgangspunkt ikke væsentlig betydning i national ret**
  - **En vis EU-retlige regulering:**
  - **Traktatgrundlaget (art. 5, stk. 4): ”Indholdet og formen af Unionens handling går ikke videre end nødvendigt for at nå målene i traktaten.”**

Forvaltningsretlige principper (fortsat)

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

- **Spørgsmålet om medlemsstaternes overholdelse af proportionalitetsprincippet i forbindelse med implementering bygger på domspraksis**
  - Ingen domspraksis på vandrammedirektivet
  - Pejlemærker:
  - Direktivets undtagelsesbestemmelser
  - Bemærkning i præambel om omkostningseffektivitet vedrørende farlige stoffer
- **Konklusion**
  - Omkostningseffektive virkemidler egnet til at nå direktivets miljømål må anses for proportionale (må antages at der er overladt et vist skøn overladt til medlemsstaterne)

Ad 3) Ekspropriation

- **Flere høringsparter anført, at der med de samlede virkemidler vil være tale om så indgribende tiltag, at der er tale om ekspropriation i Grundlovens forstand**
- **Retlige udgangspunkt: De enkelte tiltag ses for sig**
- **Spørgsmålet om ekspropriation vurderet i forbindelse med de enkelte lovforslag (randzonelovforslaget, forslaget om efterafgrøder og lovforslaget om grøn vækst)**

Ekspropriation (fortsat)

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

- **Ex fra bemærkningerne til fødevareministerens lovforslag L 36 Dyrkningsrelaterede tiltag mv.:**
- **”Ændringerne af reglerne om efterafgrøder mv. vil kunne ske som erstatningsfri regulering. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at enkelte jordbrug vil kunne blive ramt så atypisk hårdt, at der vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb, som vil kunne berettige til (fuldstændig) erstatning efter grundlovens § 73.”**
- **Udgangspunktet er derfor erstatningsfri regulering, men Naturstyrelsen (og kommunerne) skal i forbindelse med gennemførelse sikre sig, at enkelte lodsejere ikke rammes atypisk hårdt**